

Mødedokument

B9-0170/2024

11.3.2024

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af Kommissionens redegørelse

jf. forretningsordenens artikel 132, stk. 2

om tilbagelevering af rumænsk nationalskat, som er blevet ulovligt tilegnet af
Rusland
(2024/2605(RSP))

**Cristian Terheş, Anna Fotyga, Kosma Złotowski, Witold Jan
Waszczykowski, Anna Zalewska, Jadwiga Wiśniewska, Adam Bielan,
Eugen Jurzyca**
for ECR-Gruppen

B9-0170/2024

Europa-Parlamentets beslutning om tilbagelevering af rumænsk nationalskat, som er blevet ulovligt tilegnet af Rusland (2024/2605(RSP))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 6 og 167 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),
- der henviser til præamblen og artikel 2, 3, 4 og 21 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU),
- der henviser til præamblen til og artikel 22 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til Haagerkonventionen fra 1954 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt, samt til den første protokol hertil, som finder anvendelse på besatte områder, og den anden protokol hertil om øget beskyttelse af kulturgoder,
- der henviser til artikel 8, stk. 2, i Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol,
- der henviser til Europarådets konvention om lovovertrædelser i tilknytning til kulturgoder (Nicosiakonventionen),
- der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder af 10. december 1948,
- der henviser til Rådets konklusioner af 21. juni 2021 om EU's tilgang til kulturarv i konflikter og kriser,
- der henviser til UNESCO's konvention af 16. november 1972 om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv,
- der henviser til UNESCO's erklæring af 17. oktober 2003 om forsætlig ødelæggelse af kulturarv,
- der henviser til den internationale konvention af 16. december 1966 om borgerlige og politiske rettigheder,
- der henviser til rapporten "Cultural Heritage Counts for Europe" (Kulturarven tæller for Europa) fra 2015¹,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 22. maj 2018 om "Opbygning af et stærkere Europa gennem en stærkere ungdoms-, uddannelses- og kulturpolitik" (COM(2018)0268),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 22. maj 2018 om "En ny europæisk

¹ Cultural Heritage Counts for Europe Consortium, "[Cultural Heritage Counts for Europe Final Report](#)", juni 2015.

kulturdagsorden" (COM(2018)0267),

- der henviser til Kommissionens meddelelse af 14. november 2017 med titlen "Styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur – Europa-Kommissionens bidrag til stats- og regeringschefernes møde i Göteborg den 17. november 2017" (COM(2017)0673),
- der henviser til FN's erklæring om principperne for internationalt kulturelt samarbejde,
- der henviser til Romerklæringen af 25. marts 2017 fra lederne af 27 medlemsstater og Det Europæiske Råd, Europa-Parlamentet og Kommissionen,
- der henviser til sin tidligere beslutning af 17. september 2020 om kulturel genopbygning af Europa²,
- der henviser til sin beslutning af 14. december 2022 om gennemførelsen af den nye europæiske kulturdagsorden og EU-strategien for internationale kulturelle forbindelser³,
- der henviser til sin beslutning af 5. juli 2017 om en EU-strategi for internationale kulturelle forbindelser⁴,
- der henviser til sin beslutning af 20. januar 2021 om opnåelse af en reel politisk virkning af det europæiske år for kulturarv⁵,
- der henviser til sin beslutning af 17. januar 2019 om grænseoverskridende krav om tilbagelevering af kunstværker og kulturgenstande erhvervet ved plyndringer under væbnede konflikter og krige⁶,
- der henviser til sin beslutning af 11. december 2018 om den nye europæiske kulturdagsorden⁷,
- der henviser til Rådets konklusioner af 22. januar 2018 om den integrerede tilgang til eksterne konflikter og kriser,
- der henviser til Rådets konklusioner af 8. juni 2018 om behovet for at fremhæve kulturarven i alle politikker i EU⁸,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 13. december 2022 om EU-handlingsplanen for bekæmpelse af ulovlig handel med kulturgoder (COM(2022)0800),
- der henviser til sluterklæringen fra UNESCO's verdenskonference om kulturpolitik og bæredygtig udvikling – MONDIACULT 2022,
- der henviser til andragende nr. 1168/2023 af Mihai Igna, rumænsk statsborger, for

² EUT C 385 af 22.9.2021, s. 152.

³ EUT C 177 af 17.5.2023, s. 78.

⁴ EUT C 334 af 19.9.2018, s. 112.

⁵ EUT C 456 af 10.11.2021, s. 24.

⁶ EUT C 411 af 27.11.2020, s. 125.

⁷ EUT C 388 af 13.11.2020 s. 30.

⁸ EUT C 196 af 8.6.2018, s. 20.

foreningen Impreuna aducem bunastare ("Sammen bringer vi velstand") med anmodning om tilbagelevering af rumænske nationalklenodier og historiske arkiver fra Rusland,

- der henviser til forretningsordenens artikel 132, stk. 2,
- A. der henviser til, at kultur har en iboende værdi som et udtryk for medmenneskelighed, demokrati og aktivt medborgerskab, der kan være afgørende for at fremme en bæredygtig udvikling;
- B. der henviser til, at Europa er et kulturfællesskab og en unik kulturarv baseret på fælles værdier, historie og fortsat integration;
- C. der henviser til, at kulturarv udgør en af de grundlæggende bestanddele af civilisationen, f.eks. fordi den har symbolsk værdi og udgør en del af menneskehedens kulturelle hukommelse, der forener mennesker; der henviser til, at kulturen og kulturarven har et stort potentiale til at fremme Den Europæiske Unions værdier, styrke dens forskellige identiteter og bidrage til at nå dens mål på globalt plan samt bidrage til løsningen af globale udfordringer;
- D. der henviser til, at den kulturelle dimension af den europæiske integration fortsat er langt den mindst udviklede dimension med hensyn til EU-institutionernes aktive deltagelse eller snarere mangel herpå;
- E. der henviser til, at plyndring og ulovlig ødelæggelse af kulturarv udgør en alvorlig trussel mod det, der gør Europa enestående, nemlig dets mangeårige og forskelligartede kulturer og kulturarv;
- F. der henviser til, at de rumænske nationalklenodier er en samling værdifulde kulturelle, religiøse og historiske genstande og en guldskat på 91,48 ton, som i dag vurderes til over 5 mia. EUR, kronjuvelsamlinger og sjældne mønter samt historiske arkiver; der henviser til, at Rusland ifølge en aftale mellem Rumænien og Kreml skulle holde disse rigdomme i sikkerhed, indtil det var muligt at levere dem tilbage til Rumænien; der henviser til, at den nye sovjetiske regering i begyndelsen af 1918 brød alle diplomatiske forbindelser med Rumænien og konfiskerede de rumænske nationalklenodier, hvilket resulterede i, at dele af den, herunder alt guldet, er blevet ulovligt tilbageholdt af Rusland indtil nu;
- G. der henviser til, at der blev oprettet en fælles russisk-rumænsk kommission for at drøfte tilbageleveringen af de rumænske nationalklenodier, som var aktiv mellem 2003 og 2019; der henviser til, at de rumænske delegerede under den fælles kommissions møder fremlagde dokumentation vedrørende de rumænske nationalklenodier, der tilbageholdes i Moskva, herunder de originale dokumenter vedrørende overførslen til Rusland af guldet, som var blevet opbevaret af Rumæniens nationalbank⁹, på betingelse af at det ville blive returneret ved konflikten afslutning; der henviser til, at denne dokumentation ikke blev anfægtet af Rusland, som anerkendte landets pligt til at

⁹ Rumæniens nationalbank, "[One century of the unfinished history of the NBR's Treasure in Moscow](#)" (Et århundrede med uafsluttet historie om nationalbankens klenodier i Moskva), tilgængeligt den 11. marts 2024.

tilbagelevere klenodierne;

- H. der henviser til, at de rumænske nationalklenodier har en enorm historisk og kulturel værdi for det rumænske folk, som ønsker at få dem tilbageleveret, hvilket ville give dem mulighed for retfærdighed og historisk erstatning efter den ulovlige beslaglæggelse af klenodierne og det rumænske folks fratagelse af adgang til deres retmæssige kulturarv;
- I. der henviser til, at andre europæiske lande også oplevede plyndringer fra Nazityskland og Sovjetunionen på samme tid; der henviser til, at det er blevet anslået, at over 516 000 kunstværker fra Polen blev stjålet eller beskadiget under Anden Verdenskrig på grund af den systematiske plyndring forestået af Nazityskland og den sovjetiske Røde Hær, herunder af såkaldte specialiserede "trofæbrigader"; der henviser til, at Polen har indgivet ca. 20 anmodninger til de russiske myndigheder om tilbagelevering af tusindvis af genstande, der blev stjålet under Anden Verdenskrig; der henviser til, at de anmodninger, som Polen indgav til Rusland i september 2022, omfattede en formel anmodning om tilbagelevering af syv malerier, som sovjetiske styrker stjal fra museer og paladser, og som nu kan spores til Pushkins statsmuseum for kunst i Moskva;
- J. der henviser til, at tilbagegivelse af kulturarv, der ulovligt er fjernet fra et oprindelsesland, er afgørende for bevarelsen og værdsættelsen af den kulturelle mangfoldighed og for beskyttelsen af kulturarvens universelle værdi;
- K. der henviser til, at Ruslands handlinger vedrørende de rumænske nationalklenodier ikke står alene; der henviser til, at adskillige europæiske nationer, såsom Polen, Ukraine og Letland, har oplevet tilsvarende misbrug fra Ruslands side igennem århundreder;
- L. der henviser til, at kampen mod russisk imperialisme og aggression skal omfatte bestræbelser på at genoprette og bevare den europæiske kulturarv, herunder de rumænske nationalklenodier;
- M. der henviser til, at Rusland har udvist et aggressionsmønster, ikke blot ved at forsøge at udvide sin territoriale indflydelse, men også ved at ødelægge vores fælles europæiske identitet, vores værdier og vores europæiske kulturarv;
- N. der henviser til, at EU ifølge artikel 167, stk. 1, i TEUF skal "bidrage til, at medlemsstaternes kulturer kan udfolde sig, idet det respekterer den nationale og regionale mangfoldighed og samtidig fremhæver den fælles kulturarv"; der henviser til, at det også præciseres, at EU kan opnå dette ved at "fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne" og om nødvendigt ved at "støtte og supplere deres indsats" på specifikke områder; der henviser til, at disse områder omfatter "forbedring af kendskabet til og formidlingen af de europæiske folkeslags kultur og historie" og "bevarelse og beskyttelse af kulturarv af europæisk betydning";
- O. der henviser til, at EU som en international organisation med personlighed i henhold til folkeretten (artikel 47 i TEU) kan opretholde forbindelser med andre organisationer og bør lægge særlig vægt på samarbejde med FN og dets specialiserede organisationer samt indgåelse af internationale aftaler;
- P. der henviser til, at det fremgår af artikel 167, stk. 4, i TEUF, at EU tager "hensyn til de kulturelle aspekter i sin indsats i henhold til andre bestemmelser i traktaterne".

- Q. der henviser til, at EU's ledere i Romerklæringen af 25. marts 2017 forpligtede sig til at arbejde hen imod en "Union, der bevarer vores kulturarv og fremmer kulturel mangfoldighed";
- R. der henviser til, at Europarådets Parlamentariske Forsamling i 2012 vedtog resolution nr. 1896 med titlen "Den Russiske Føderations opfyldelse af forpligtelser og tilsagn" og anmodede Den Russiske Føderation om at fortsætte bestræbelserne på hurtigt at løse udestående spørgsmål vedrørende tilbagelevering af kulturgoder og anden ejendom gennem direkte forhandlinger med de pågældende lande;
- S. der henviser til, at FN's erklæring om principper for internationalt kulturelt samarbejde bekræfter, at kulturarv er en del af menneskehedens fælles arv og bør returneres til de retmæssige ejere, når den fjernes uden deres samtykke;
- T. der henviser til, at ødelæggelse og plyndring af kulturarv i væbnede konflikter udgør alvorlige angreb på den menneskelige værdighed og menneskerettighederne;
- U. der henviser til, at det studie, som Europa-Parlamentets Kultur- og Uddannelsesudvalg anmodede om i 2022¹⁰ efter den russiske invasion af Ukraine, præsenterer et nyt perspektiv på kulturarven, som også skal betragtes som et spørgsmål, der er uløseligt forbundet med menneskerettighederne; der henviser til, at dette perspektiv har juridiske konsekvenser for EU;
- V. der henviser til, at beskyttelse af kulturarven også er blevet anerkendt som et menneskerettighedsspørgsmål af FN's Generalforsamling¹¹, og at kulturarvens menneskelige dimension blev fuldt ud godkendt i FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling;
- W. der henviser til, at rapporten fra 2022 fra Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) om fremskridt med gennemførelsen af konceptet om kulturarv i konflikter og kriser fremhæver EU's støtteniveau til beskyttelse af kulturarven i konflikter og kriser, herunder krigen i Ukraine, på forskellige måder¹²;
- X. der henviser til, at Udvalget for Andragender først for nylig drøftede andragende nr. 1168/2023 med anmodning om tilbagelevering af Rumæniens nationalklenodier og historiske arkiver fra Rusland, hvilket har gjort EU opmærksom på dette spørgsmål;
1. udtrykker dyb bekymring over situationen for de rumænske nationalklenodier, som er en samling af uvurderlige kulturelle, religiøse og historiske artefakter fra den europæiske kulturarv, og beklager dybt, at de ulovligt er blevet tilbageholdt af Rusland i mere end et århundrede;
 2. opfordrer indtrængende Rusland til øjeblikkeligt og betingelsesløst at returnere de

¹⁰ Studie – "Protecting cultural heritage from armed conflicts in Ukraine and beyond", Europa-Parlamentet, Generaldirektoratet for Unionens Interne Politikker, Temaafdelingen for Struktur- og Samhørighedspolitik, 21. marts 2023.

¹¹ FN's Generalforsamlings resolution nr. 52/145 af 6. marts 1998 om menneskerettighedssituationen i Afghanistan.

¹² EU-Udenrigstjenesten, "[Concept on Cultural heritage in conflicts and crises – A component for peace and security in European Union's external action](#)", den 19. april 2021.

- rumænske nationalklenodier til Rumænien og det rumænske folk og til at betale de bøder og renter, der er påløbet for den periode, hvor det rumænske folk er blevet frataget muligheden for at nyde godt af, hvad der med rette var deres;
3. noterer sig den rumænske regerings og Rumæniens nationalbanks bestræbelser på at opnå tilbagelevering af de rumænske nationalklenodier ved hjælp af diplomatiske midler og internationalt samarbejde;
 4. minder om, at kulturarv udgør en integreret del af en nations identitet; fordømmer derfor den ulovlige fjernelse af og handel med kulturgenstande;
 5. opfordrer indtrængende Rusland til at tilbagelevere de kunstværker og klenodier, som landet har stjålet fra Polen, herunder dem, der blev stjålet under landets besættelse af Polen, og dem, der først blev beslaglagt af tyske styrker og derefter blev taget af Sovjetunionen; opfordrer det internationale samfund til at støtte Polens 20 anmodninger om tilbagelevering til Rusland for tusindvis af genstande;
 6. minder Rusland om, at plyndring af kulturgenstande ikke har nogen forældelsesfrist, hverken juridisk eller etisk; opfordrer Kommissionen til at anvende en "én gang stjålet — altid stjålet"-tilgang i forbindelse med stjalne kunstværker;
 7. glæder sig over den indsats, som visse medlemsstater har gjort for at returnere kulturelle værker og kulturgenstande til deres oprindelsessteder som en del af deres udenrigspolitiske strategi for at fremme den gensidige forståelse for hinandens kulturarv samt støtte udviklingen af selvstændige kulturpolitikker i ikke-EU-lande; opfordrer Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til aktivt at støtte disse medlemsstater i deres forhandlingsprocesser med ikke-EU-lande som led i en helhedsorienteret tilgang og til aktivt at støtte alle medlemsstaternes bestræbelser med hensyn til beskyttelse og reparation af deres kulturelle og historiske arv i overensstemmelse med MONDIACULT 2022-erklæringen;
 8. opfordrer Kommissionen, Rådet, EU-Udenrigstjenesten og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik til at yde proaktiv bistand og støtte til de rumænske myndigheder i deres bestræbelser på at sikre tilbagelevering af nationalklenodierne; bemærker, at disse bestræbelser på at skabe retfærdighed for det rumænske folk også bør omfatte foranstaltninger til at pålægge sanktioner over for og opkræve påløbne renter fra Rusland;
 9. opfordrer Kommissionen og Rådet til at indarbejde kulturelle hensyn og tilbagelevering af national kulturarv i EU's optræden udadtil, navnlig i deres aktiviteter vedrørende Rusland;
 10. opfordrer EU til at opretholde forbindelserne med andre internationale organisationer og til at lægge særlig vægt på at samarbejde med FN og FN's særorganisationer, navnlig UNESCO, med henblik på at støtte medlemsstaternes bestræbelser på at lokalisere og genvinde stjålen kunst og nationale klenodier;
 11. opfordrer UNESCO og andre relevante organisationer til at bidrage til at sikre tilbagelevering af kulturgenstande, der blev stjålet under Første og Anden Verdenskrig, og som ikke er blevet returneret;

12. opfordrer Kommissionen til at fremlægge en strategi for tilbagelevering af arkiverne og den nationale klenodier i Rumænien, som stadig ulovligt er i Ruslands besiddelse;
13. opfordrer EU-institutionerne til at træffe foranstaltninger til at beskytte og bevare kulturarven og bekæmpe ulovlig handel med og ødelæggelse af kulturarv;
14. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil.